

Meetnet nachtvlinders

Nieuwsbrief maart 2026

Beste nachtvlinderteller, voor je ligt de tweede nieuwsbrief van het Meetnet Nachtvlinders van 2026. In tegenstelling tot januari, was februari een redelijk zachte maand. Dat zorgde er dan ook voor dat het op sommige nachten al goed mogelijk was om nachtvlinders waar te nemen in de vlinderval. Dat hebben veel van jullie dan ook gedaan, dus is er genoeg om op terug te blikken. Voor de rest staat er in deze nieuwsbrief onder andere informatie over een aantal typische wintersoorten, leuke vondsten en het nieuwe Handboek Motten van Tymo Muus. We wensen je veel leesplezier!

Top 10 soorten februari

	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aantal	Groep
1	Kleine voorjaarsspanner	<i>Agriopis leucophaearia</i>	2047	Macro
2	Voorjaarsbladroller	<i>Tortricodes alternella</i>	1422	Micro
3	Bosbesuil	<i>Conistra vaccinii</i>	969	Macro
4	Grote voorjaarsspanner	<i>Agriopis marginaria</i>	793	Macro
5	Perentak	<i>Phigalia pilosaria</i>	666	Macro
6	Voorjaarsboomspanner	<i>Alsophila aescularia</i>	624	Macro
7	Voorjaarsspanner	<i>Apocheima hispidaria</i>	369	Macro
8	Tweestrepvoorjaarsuil	<i>Orthosia cerasi</i>	167	Macro
9	Wachtervlinder	<i>Eupsilia transversa</i>	93	Macro
10	Kleine voorjaarsuil	<i>Orthosia cruda</i>	70	Macro

Zoals gebruikelijk in het vroege voorjaar, zijn er vooral veel macronachtvlinders actief. Daaruit zijn al interessante patronen af te leiden. Sommige soorten lijken een relatief goed jaar te hebben, terwijl de aantallen van een paar andere nachtvlindersoorten nog laag zijn. Vooral de kleine voorjaarsspanner, de voorjaarsbladroller en de bosbesuil halen dit jaar hoge aantallen in vergelijking met voorgaande jaren; bij de voorjaarsbladroller zijn er in sommige weken gemiddeld meer dan 15 imago's per meetpunt geteld. Aan de andere kant zijn er een aantal soorten die het dit jaar niet beter lijken te doen dan gemiddeld, zoals de grote voorjaarsspanner en de voorjaarsboomspanner.

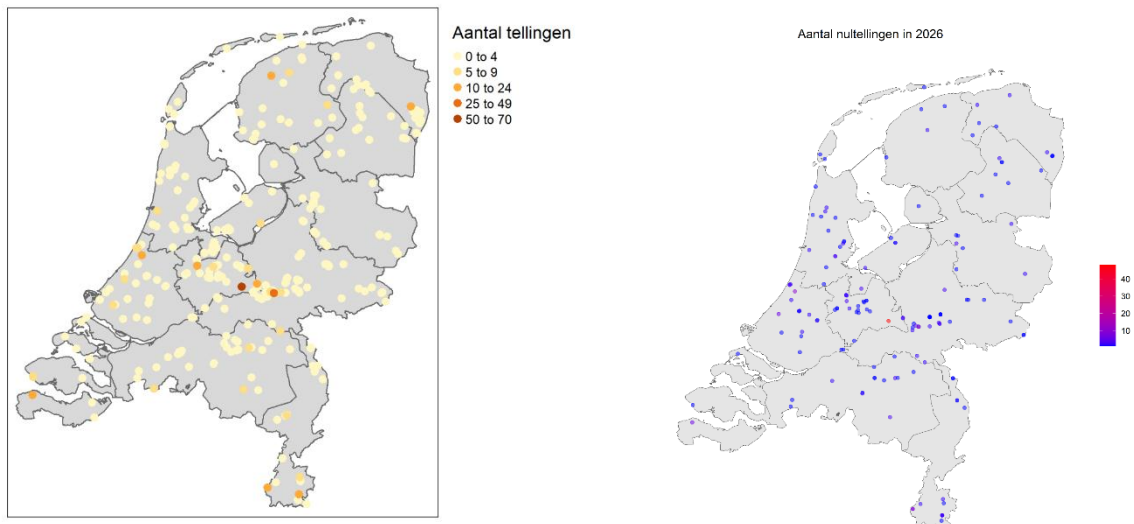
Een rustende bosbesuil. Foto: Rik Wever.

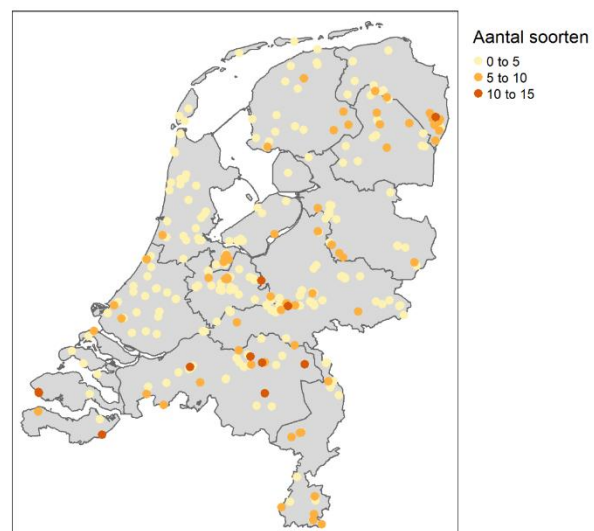
Kleine voorjaarsspanner op een eikenblad. Foto: Rik Wever.

Terugblik

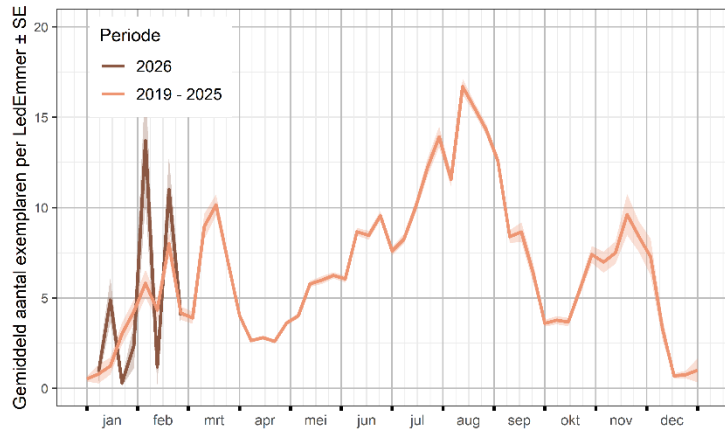
In 2026 zijn er al veel tellingen gedaan in het Meetnet Nachtvinders. Dat is mooi te zien op de kaart. De meeste mensen hebben de val nog niet meer dan vier keer gezet in dit kalenderjaar, maar er zijn ook uitschieters. We zijn erg blij dat iedereen al zo enthousiast bezig is met de tellingen. Omdat de temperaturen in de meeste nachten nog redelijk laag waren, hebben veel mensen ook nultellingen doorgegeven. Natuurlijk is het jammer dat er geen nachtvinders in de val zitten, maar het is erg belangrijk om te weten bij welke temperaturen en weersomstandigheden nachtvinders actief worden.

Op tien meetpunten zijn er al tien of meer soorten nachtvinders waargenomen. Vooral in de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Groningen zijn er op een aantal plekken al veel nachtvindersoorten waargenomen. Op de meeste meetpunten zijn daarentegen nog niet meer dan vijf soorten waargenomen. Dit is niet vreemd, gezien het nog vroeg in het voorjaar is en de typische voorjaarssoorten vooral aan loofbomen zijn gebonden. Nu het langzaam warmer wordt, zullen er steeds meer soorten in de val belanden. Daarnaast hebben veel mensen de val nog niet vaak gezet.

In vergelijking met andere jaren was februari 2026 een maand met hoge aantallen nachtvlinders, zoals bijvoorbeeld te zien is in deze grafiek (specifiek voor LedEmmermeetpunten). Het warme weer in de eerste en derde week van februari droeg daaraan bij. Het is dan ook goed te zien dat vooral in die twee weken de nachtvlinderaantallen erg hoog waren in vergelijking met de aantallen in de periode tussen 2013 en 2025.

Nieuwe collega

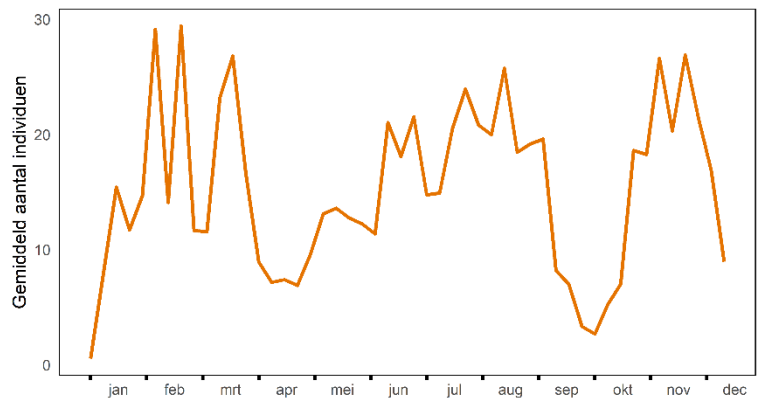
Sinds afgelopen week werkt Rutger Lanjouw bij De Vlinderstichting. Vorig jaar heeft hij voor zijn master aan de Wageningen Universiteit stage gelopen bij Rik Wever, waar hij onderzoek heeft gedaan naar het wegvliegpercentage van nachtvlinders uit LedEmmers. Daarvoor heeft hij onder andere een enquête verspreid onder deelnemers aan het Meetnet Nachtvlinders. Ook heeft hij onderzoek gedaan op verschillende plekken rondom Wageningen. In de nieuwsbrief van augustus 2025 heeft hij kort zijn onderzoek en resultaten beschreven.

Rutger gaat bij Team Nachtvlinders werken aan onder andere het schrijven van de maandelijkse nieuwsbrief, helpen bij het opstellen van de Nederlandse Rode Lijst Macronachtvlinders, het valideren van waarnemingen in de Nationale Databank Flora en Fauna en het ondersteunen van andere projecten. Daarnaast gaat hij in de zomer ongeveer één dag per week veldwerk uitvoeren.

Vooruitblik op aankomende tijd

Het plaatsen van de val in maart levert in warme nachten vooral hogere aantallen op in bosgebieden. Omdat de meeste soorten die momenteel actief zijn als rups leven van bomen en struiken, zijn ze bijvoorbeeld in het agrarisch gebied en graslanden in lagere aantallen aanwezig. Ook in tuinen kunnen de aantallen in de eerste maanden van het jaar wat tegenvallen. Mocht je je vlinderval in een natuurgebied willen plaatsen, regel dan eerst toestemming van de terreineigenaar. Weet je niet wie de beheerder is van een natuurgebied? Dan is [deze kaart](#) erg waardevol om daar achter te komen.

Gemiddeld aantal individuen per lichtval in bosgebieden.

Maart is de maand waarin er langzaam steeds meer voorjaarssoorten verschijnen. Daarbij kan je denken aan de vliegpiek van verschillende soorten voorjaarsuilen en een aantal soorten spanners. Voor de mensen die op de hoge zandgronden in heidegebieden nachtvinders monitoren, kan de gevlamde vlinder in de val verschijnen. Deze soort is redelijk groot en heeft een prachtig vleugelpatroon met bruine en witte lijnen. Daarnaast zijn er in maart soorten waar te nemen zoals de populierenvoorjaarsuil en de rozenspanner.

De donkere kleurvariantie van de rozenspanner. Foto: Rik Wever.

Voorjaarszakdrager

Een andere leuke soort die je vroeg in het voorjaar kan waarnemen, is de voorjaarszakdrager (*Bankesia conspurcatella*). Deze zakdrager wordt in tegenstelling tot veel andere soorten zakdragers weinig waargenomen als zak, maar juist vooral als imago. Net als veel andere soorten microvlinders voedt de soort zich van algen en mossen. De mannetjes van de voorjaarszakdrager zijn al lastig te vinden, maar zeker de vleugelloze vrouwtjes zijn slecht waar te nemen. De zakken van deze soort kunnen dicht bij de grond worden gevonden en worden gemaakt van materialen als zand en hout. Hou dus je ogen open voor deze kleine, maar erg mooie soort, waarvan de mannetjes vooral 's ochtends vliegen.

Een rustende voorjaarszakdrager. Foto: Rik Wever.

Rouwrandspanner

Een paar weken terug zijn er op een locatie in het zuiden van het land maar liefst 18 exemplaren geteld van de zeer zeldzame rouwrandspanner, op een plek waar vorig jaar ook al rupsen waren gevonden. Het is dus erg leuk dat deze soort door middel van de LedEmmer nu ook als imago is gevonden op deze plek. De rouwrandspanner vliegt vooral in maart en april. De mannetjes zijn ook overdag waar te nemen, als ze op zonnige dagen rondvliegen. De vrouwtjes zitten overdag regelmatig op verticale structuren als plantenstengels en paaltjes. De vrouwtjes hebben gereduceerde vleugels en kunnen dan ook niet vliegen. De mannetjes van de rouwrandspanner komen goed op licht af, wat blijkt uit het mooie aantal exemplaren in de LedEmmer. De soort is vooral bekend uit graslanden in Noord-Brabant en leeft als rups van verschillende kruidachtige planten zoals peen, weegbree en rupsklaver.

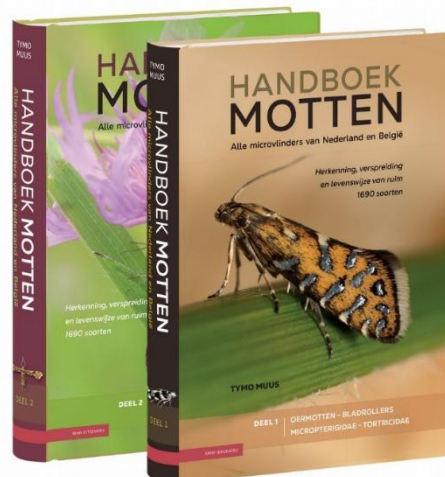

Een paring van de rouwrandspanner. Foto: Hans van Gasteren.

Afgelopen week is er op dezelfde locatie ook nog een vrouwtje gevonden, door het vliegende mannetje te volgen totdat hij in de vegetatie ging zitten. Daar zat dus een vrouwelijk exemplaar. Wij zijn natuurlijk erg blij met de vondst van deze populatie, en zijn benieuwd hoe de soort zich op deze plek gaat ontwikkelen.

Handboek Motten & microvlinders.nl

Onlangs heeft Tymo Muus in samenwerking met de KNNV het Handboek Motten uitgebracht. In dit tweedelige boek staan uitgebreide beschrijvingen van alle Nederlandse microvlinders. Het is daarmee (één van) de eerste boeken in Europa die zo uitgebreid ingaat op deze soortgroep. De soorten zijn als rups én imago afgebeeld en de habitat van elke soort wordt beschreven. Door de uitgebreide uitleg per soort is het boek een must-have voor elke nachtvlinderliefhebber, of je nou net begint of al iets meer gevorderd bent. Het boek is gepresenteerd op de Landelijke Dag van De Vlinderstichting, die zaterdag 7 maart plaatsvond. Ondertussen zijn er al veel exemplaren van het boek verkocht.

Naast de uitgave van het boek is er ook een nieuwe website, microvlinders.nl, ontwikkeld, met informatie over alle Nederlandse microvlinders. De website vervangt microlepidoptera.nl, een site die veel van jullie waarschijnlijk zullen kennen, maar die verouderd was geraakt. Op microvlinders.nl kan je lezen over het laatste nieuws wat betreft microvlinders, zien welke soorten binnenkort waar te nemen zijn en vooral leren over alle Nederlandse microvlindersoorten.

Nieuwe Nederlandse nachtvlindernamen

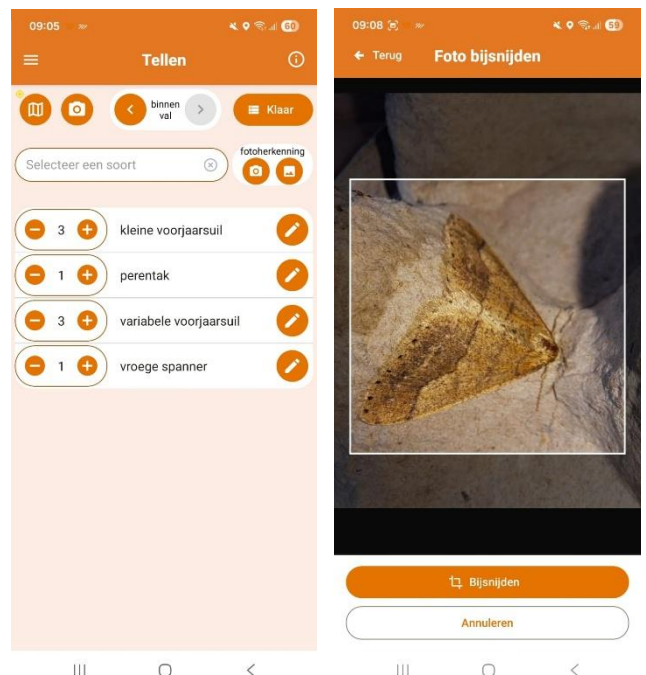
Onlangs zijn een aantal Nederlandse nachtvlindernamen aangepast, van zowel de macro- als de microvlinders. Het gaat hierbij om namen die bijvoorbeeld niet klopten met de waardplant, het leefgebied of het uiterlijk van de soort. Zo heet de bessenglasvlinder nu de bessenwespvlinder, de taxusspikkelspanner tegenwoordig de schaduwspikkelspanner, en de wilgenhermelijnvlinder vanaf nu de populierenhermelijnvlinder. Het nieuws van deze nieuwe namenlijst werd breed opgepikt in het nieuws, met artikelen bij onder andere de NOS en Editie NL. Ben je benieuwd en lees je hier graag meer over, klik dan op [deze link](#). In het meetnet kan je nog steeds zoeken op de oude naam, je ziet dan de nieuwe naam met de oude naam in haakjes erachter.

Een bessenwespvlinder, die vroeger bekend stond als de bessenglasvlinder. Foto: Rik Wever.

Count4Nature

Tijdens de Landelijke Vlinderdag is een nieuwe app gelanceerd. Deze app, genaamd Count4Nature, maakt het mogelijk om op een makkelijke manier te flextellen of meetnetdata in te voeren. Daardoor is het mogelijk om in het veld al je waarnemingen door te geven. Met pijltjes kan je aangeven welke soorten er binnen of juist buiten de val aanwezig waren. Weet je even niet welke soort een bepaalde vlinder is? Dan kan je de beeldherkenning gebruiken. De fotoherkenning, die aan de rechterkant van het invoerscherm te vinden is, werkt het beste door de foto bij te snijden zodat de nachtvlinder duidelijk te zien is. Dit kan door op “toon alle foto’s” te klikken en daarna naar het bijsnijd-icoon te gaan. Voor de macrovlinders werkt de beeldherkenning al erg goed, maar bij de microvlinders is de app soms nog onzeker. Let op, hij brengt elke foto op naam, en die soorten worden automatisch aan je soortenlijst toegevoegd. **Voeg op deze manier dus niet 6 foto’s van dezelfde vlinder toe, want dan noteert hij zes exemplaren!**

Aan het eind klikt u op “Klaar” en daarna op “Alles uploaden”, zodat de telling wordt ingevoerd in het meetnet. **Op dit moment is het nog niet mogelijk om de tellingen uit Count4Nature na het uploaden nog aan te passen op de website, dus wij raden aan om de telling pas te uploaden als je zeker bent dat de telling klopt.**

Door handige links die verwijzen naar de website, is het ook mogelijk om snel te kijken hoe je bepaalde soorten kan herkennen en wat de vliegtijd is van de Nederlandse dagvlindersoorten. De vliegtijdfunctie zal in de toekomst waarschijnlijk ook worden toegevoegd voor de nachtvlinders en libellen.

In het nieuws

- [In het donker op zoek naar rupsen in je tuin](#)
- [Microvlinderrevolutie: eerherstel voor motten](#)
- [Nederlandse nachtvlindernamen herzien](#)
- [Welke factoren sturen achteruitgang bestuivers in stedelijke landschappen?](#)

Contact

Landelijk Meetnet Nachtvinders

Rik Wever, Rutger Lanjouw, Maurits Močnik, Jurriën van Deijk, Jannes Boers en José Kok

Telefoonnummer: 0317-467346

E-mailadres: meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetprogramma Nachtvinders. Mocht je geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij instellingen de optie 'Nieuwsbrief ontvangen' uit te zetten.